

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: Ιστορία Θεωρητικής Κατεύθυνσης
Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. **Ορεινοί:** Πολιτική παράταξη που εμφανίζεται στην Εθνοσυνέλευση του 1862-1864 και στη συγκρότηση της οποίας συμμετείχε ενεργά ο λαός. Απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό τον Δ. Γρίβα και τον Κ. Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βοήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών.

β. **Φεντερασιόν:** Η μεγαλύτερη πολυεθνική εργατική οργάνωση της Θεσσαλονίκης με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, που αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση της σοσιαλιστικής εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

γ. **«Πατριαρχική Επιτροπή»:** Συστάθηκε τον Οκτώβριο του 1918 στην Κωνσταντινούπολη, με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της ελληνικής κυβέρνησης.

ΘΕΜΑ Α2

α. Λ

β. Λ

γ. Σ

δ. Λ

ε. Σ

ΘΕΜΑ Β1

α. σελ 137 : «Μετά την υπογραφή ... της ελληνικής κυβέρνησης»

β. σελ 140 : «Την περίοδο ... Αρμένιοι και Ρώσοι»

ΘΕΜΑ Β2

σελ 46 : «Οι διαφορές του αγροτικού ... και ταξικό περιεχόμενο»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Σχολικό βιβλίο :

σελ 149 – 151 «Στις 24 Ιουλίου ... επίμαχων περιοχών»

σελ 151 – 152 «Με βάση το άρθρο 11 ... περιουσίας των ανταλλαξίμων»

Ιστορικό παράθεμα :

Στο Κείμενο Α αναφέρονται οι συνθήκες υπό τις οποίες ανακοινώθηκε στους Μικρασιάτες ανταλλάξιμους η απόφαση σχετικά με την ανταλλαγή των πληθυσμών. Αρχικά θα γινόταν μια επιτροπή, η οποία θα κατέγραφε όλους τους πολίτες της περιοχής καθώς και την περιουσία που κατείχε ο καθένας. Έπειτα τους συνέστησαν να μη φοβούνται και τους προέτρεψαν να πουλήσουν ό,τι ήταν δυνατό από την κινητή περιουσία τους · τα υπόλοιπα θα μπορούσαν να τα πάρουν μαζί τους. Τέλος αναφέρεται στο παράθεμα ότι μπορούν να τους ακολουθήσουν και οι «τουρκεμένοι» της περιοχής τους, δηλαδή εξισλαμισμένοι Έλληνες.

β. Σχολικό βιβλίο :

σελ 151 – 152 «Όταν έγινε γνωστή ... ελληνικού κράτους»

Ιστορικό Παράθεμα :

Στο Κείμενο Β γίνεται λόγος για την από κοινού συμφωνία Ελλάδας και Τουρκίας ώστε η ανταλλαγή των πληθυσμών να έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα. Ο Κεμάλ και οι Νεότουρκοι είχαν ως βασικό στόχο την εκρίζωση του ελληνικού στοιχείου από τις πατρογονικές τους εστίες. Επομένως η ανταλλαγή δεν μπορούσε να αποφευχθεί. Ήταν απλά θέμα χρόνου το πότε θα γίνει. Αν όμως δεν έφευγαν οι Έλληνες χριστιανοί από την Τουρκία δε θα μπορούσε αντίστοιχα και η ελληνική κυβέρνηση να ζητήσει την απομάκρυνση των μουσουλμανικών πληθυσμών από την Ελλάδα.

Στο Κείμενο Γ αναφέρεται η ορθολογιστική και ρεαλιστική πολιτική του Βενιζέλου, που ήταν απαραίτητη για τα ζητήματα των μειονοτήτων. Παρόμοια πολιτική είχε υποστηρίξει ο Βενιζέλος και κατά το διωγμό του 1914, γιατί θεωρούσε ότι μόνο κατά αυτό τον τρόπο θα μπορούσαν να λυθούν τα ζητήματα ανάμεσα στις δυο χώρες. Κατά τις διαπραγματεύσεις του στη Λωζάννη ο Βενιζέλος δεν έλαβε υπόψη του το πολιτικό κόστος που θα είχε η απόφασή του για την ανταλλαγή των πληθυσμών και ανέλαβε κάθε ευθύνη. Γνώριζε την αρνητική αντίδραση των ανταλλάξιμων, αλλά δεν μπορούσε να πράξει διαφορετικά. Τέλος με την ίδια ορθολογιστική και ρεαλιστική πολιτική κινήθηκε για την αποκατάσταση των προσφύγων όταν έφτασαν στη νέα τους πατρίδα.

ΘΕΜΑ Δ1

σελ 208 : «Το θετικό και αισιόδοξο ... εσωτερική κρίση»

σελ 208 – 209 «Αλλά το πιο σημαντικό ... με Έλληνες αξιωματικούς»

Τα δυο ιστορικά παραθέματα αναφέρονται στη διάσταση απόψεων μεταξύ Βενιζέλου και πρίγκιπα Γεωργίου, σχετικά με το Ζήτημα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

Στο Κείμενο Α αναφέρεται ότι από το 1900 ο Βενιζέλος είχε προτείνει στον Γεώργιο να προχωρήσουν σταδιακά στην ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, καθώς η άμεση ένωση ήταν αδύνατη. Η διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης δεν οδηγούσε πουθενά καθώς ανάγκαζε την Κρήτη να συνεχίζει να εξαρτάται από τις Μεγάλες Δυνάμεις και τα αντικρουόμενα ευρωπαϊκά συμφέροντα. Τα πράγματα θα μπορούσαν να αλλάξουν μόνο αν το νησί κέρδιζε την αυτονομία του. Μια τέτοια κίνηση θα ήταν σύμφωνη με το σύνταγμα και τις Δυνάμεις. . Πρώτη κίνηση θα ήταν η σύσταση

Κρητικής Πολιτοφυλακής με Έλληνες αξιωματικούς και η ταυτόχρονη αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων. Ο Γεώργιος όμως ήταν αντίθετος στη γνώμη του Βενιζέλου. Ο Γεώργιος θεωρούσε ότι η ελληνική δυναστεία [ο Έλληνας μονάρχης] θα έπρεπε να αποφασίσει για το εθνικό ζήτημα της Κρήτης. Ο ύπατος αρμοστής, η ελληνική κυβέρνηση και ο βασιλιάς Γεώργιος πίστευαν προκειμένου να πετύχουν την επίλυση του ζητήματος έπρεπε να προβάλουν την «εσωτερική πίεση» ώστε να πιέσουν τις ευρωπαϊκές δυνάμεις στην ενωτική λύση.

σελ 209 : «Η διάσταση των απόψεων ... κλίμα διχασμού»

Σύμφωνα με το Κείμενο Β ο Γεώργιος ξεκίνησε μόνος του τις συζητήσεις με τους ηγέτες των Δυνάμεων , χωρίς να ενημερώσει τους υπουργούς του. Η ενέργειά του αυτή όχι μόνο δεν οδηγούσε στην πρόοδο, αλλά καθιστούσε τα πράγματα ασταθή και τα συνταγματικά θεμέλια ασαφή.

Ο πρίγκιπας δεν μπορούσε να κατανοήσει τη διαφορά ανάμεσα στη «δεσποτική διακυβέρνηση» κάτω από την ξένη κυριαρχία και την πλήρη αυτονομία χωρίς ξένη επέμβαση. Γενικότερα ο Γεώργιος πίστευε ότι η επίλυση του Κρητικού ζητήματος θα γινόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Επίσης θεωρούσε ότι οι Κρήτες δεν είχαν γνώση και ήταν «επιζήμιοι», δεν μπορούσε να καταλάβει ότι ήταν επιτακτική ανάγκη να αναλάβουν τον έλεγχο των πραγμάτων μετά από τόσους αγώνες.

σελ 208 : «Το Σύνταγμα ... την ψυχολογία των Κρητών»